

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoială —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Gânduri răslețe

Alegerile!

Țara le așteaptă cu deosebite sentimente. Masele poporului nutresc nădejdi de mai bine. Iluzii, ce nu li se par deșarte, au și oamenii politici din provinciile alipite.

Șefii politici din București și partizanii lor, judecând după organele de publicitate ale partidelor, privesc în fața alegerilor cu o îngrijorare și cu o teamă oarecare. Nemulțumirea celor mulți, cari au experimentat, că programele au servit până acum ca podoabă la acoperirea poftei de putere, s'ar putea să producă dureroase surprinderi pentru ambițiile vânătorilor de situații.

Deocamdată lumea bucureșteană, care profită de răstbui, petrece cu o sete de plăceri cum nu s'a mai pomenit în cetatea veselă a lui Bucur: La șosea, la teatre, la cafele, la cabareuri, se înalță în fiecare noapte cântecul și sgomotul iubitorilor de trai și chef. Să fie oare semnul, că domniile aceștia lărmuitori iș petrec în ajunul dispariției lor?

*

Se va înstăpâni asupra țării, în toată întinderea sa, un nou suflu, în care cel puțin unele din relele îmbătrânite să moară, dreptatea să fie mai multă, cinstea mai la lumină, și păcatul mai la umbră?

Semnele din atâtea locuri arată, că dacă România întregită, darnică și iertătoare, și-a deschis bogățiile de posturi, la acestea se dă cumplită năvală, — dar asta era de prevăzut.

Și earăși, ca de obicei, nu caracterele și principiile au să iasă biruitoare, ci mai ales curajul, și îndrăzneala, și «bunăvoința» unui sau mai multor «prieteni» cu trecere acolo unde trebuie.

Înțeles-ai tu, tinere naiv, de bună speranță? Dacă ai înțeles, nu însemnează să-ți încovoi spinarea. Dimpotrivă.

*

Căsătoriile!

Doritorii d'a se înrola în jugul căsătoriei nu rămân cu nimic îndărătul marelui curent egoist al vremilor actuale.

Mica publicitate este mai bogată ca ori când în anunțuri d'acest soi. Un tînăr, de atâți și atâți ani, cu viitor splendid (mai e îndoeală?) din familie bună, caută o «dșoară» sau «dnă», cu dotă, fie moșie, fie număr, (cultă sau incultă, prezentabilă sau mai puțin). Un ofițer invalid, infirmitate ușoară, dorește să-și ia de soție o văduvă, sau dșoară, cu caracterul blajin

(sau cam așa), drăguță (pe cât se poate), dar să aibă dotă, de preferință în imobile, și să poată merge în străinătate. Un moșier caută mâna unei române, cu inimă nobilă; dar dacă e bine situată, poate fi de neam străin. Altuia îi trebuie o bună gospodină cu numerar și moșie; religia indiferent, (naționalitatea deto). O văduvă dorește căsătoria unui domn serios, cu venit de 2000 lei lunar. (Câtă modestie!)

O domnișoară (asta-i cu pretenții) în scop de «mariaj» vrea să facă cunoștință cu un domn titrat, statură mijlocie, 35—40 ani, brun sau blond; având — dșoara — economie de 50,000 de lei, cere venit aproape egal dela cel ce dorește să-i facă cunoștință în scop de mariaj... Și celelalte, și celelalte.

Dacă am cere ca doritorii și doritoarele de averi ce se câștigă pe calea aceasta, să-și iscălească numele în «Mica publicitate», administrația ziarului ar fi probabil nevoită să-și destăințeze rubrica. Paguba ar fi a ziarului, — dar câștigul al moravurilor publice.

(x)

Școalele confesionale

În ședința plenară consistorială din 5 August 1919 s'au petrecut mai multe lucruri însemnate, care e bine să fie cunoscute publicului nostru românesc pentru orientare. Cunoșcând ținuta organelor noastre școlare, mai ales acum la începutul anului școlar, în afacerile școalelor confesionale, cunoscând ținuta corectă și prevenitoare a onoratului Consiliu Dirigent Român, care din fericire este acum la cârmă, nu vom orbeca, ci vom merge drept, pe căile largi, ale corectității și înțelegerii reciproce.

Comitetul gimnasiului ortodox-român din Brad, în înțelegere cu reprezentanța gimnasiului, a adresat încă în primăvara acestui an o cerere Onoratului Consiliu Dirigent Român, arătând nevoile institutului și lipsa de mijloace materiale la terminarea edificiului gimnasial, la salariarea profesorilor, la procurarea mijloacelor de învățământ. A mai arătat și trebuința arzătoare de a se completa gimnasiul la 8 clase, și a cerut un ajutor anual de 400.000 coroane.

Comitetul gimnasial a propus Consiliului Dirigent un acord, cedând statului numirea de director, numirea de profesori, disciplinarea acelor, facerea planului, disciplina școlară, controlul, cu un cuvânt dă statului toate atribuțiunile bisericii față cu școalele confesionale, rezervând gimnasiului numai numele de gimnasiu confesional.

Lucrarea aceasta o au făcut organele școlare din Brad de capul lor, rezervând pe seama consistorului numai o părțică mică, anume să fie avisat despre acestea.

În actul adresat Consiliului Dirigent comitetul gimnasial a susținut, că toate aceste lucrări le-a făcut cu prealabila cunoștință aprobătoare a unui asesor consistorial, pe care l-au arătat și nominal.

Actul acesta Consiliul Dirigent l-a derivat în competența Consistorului arhidiecezan înainte de a lua el hotărâri în meritul complexului de drepturi ale confesiunii, la cari organele inferioare ale aceluia institut au renunțat.

În sinul Consistorului actul acesta al comitetului gimnasial a produs o adâncă mâhnire. S'au luat hotărâri, care au fost comunicate și Onoratului Consiliu Dirigent Român, și comitetului gimnasial.

Esența acestor hotărâri este, că biserica susține caracterul confesional al gimnasiului din Brad, și toate drepturile bisericii, isvorite din autonomia ei, deci alegerea directorului gimnasial, instituirea, disciplinarea, dotațiunea profesorilor, conducerea instrucțiunii, controlul învățământului, deci întreaga viața școlii rămâne și acum în mâinile bisericii, cum a fost în trecut.

Comitetului gimnasial i se arată rățacirea în care a căzut, și se îndreaptă spre calea cea bună. Asesorul consistorial, despre care s'a afirmat că a știut de lucrările comitetului gimnasial, și că și-a dat consensul aprobător la cele făcute, a desmintit categoric o asemenea afirmațiune. Desmintirea s'a luat în procesul verbal.

În fruntea acestei ținute demne a bisericii întru apărarea drepturilor sale autonome a stat și cu tărie a stăruit elementul laic din Consistorul arhidiecezan. O spunem aceasta spre cinstea mirenilor noștri conștii de misiunea națională culturală a bisericii și în statul român.

Au fost momente înălțătoare a vedea cum elemente mirene se lipesc de biserică și de soarta ei.

S'a scos la iveală faptul, că Consistorul mitropolitan numai în zilele trecute s'a prezentat la șeful resortului de culte, la președintele Consiliului Dirigent Român și prezentând un Memoriu, a cerut ca biserica ortodoxă-română de aici să fie despăgubită pentru toate nedreptățile din trecut, și să fie pusă și în privința celor materiale pe o treaptă cu celelalte biserici. Despăgubită și ridicată pe treapta dreptății și a vredniciei ei, numai după aceea va fi să urmeze ajutorarea bisericilor după dreptate.

Ținuta aceasta a bisericii ar fi desavătuată, când am abandona școalele.

Nici o confesiune din patria noastră nu și-a dat drepturile sale autonome, mai ales în ce privește școalele. Așa vom face și noi.

Sustinem școalele, cu ajutor dela statul român, care judecând trecutul bisericii, nu i va denega meritul de a fi lucrat pentru neam, de a fi netezit drumul spre a ajunge azi la România întregită.

Progresul democrației

III

Absolutismul e disprețul omenimei, al nobililor pentru vulg, al ierarhiei pentru mireni. Voltaire întoarce ținta disprețului asupra nobililor și clerului. Rousseau proclamă admirație pentru omul de rând și pentru mireni întronându-i pe pedestalul admirației. Revoluția aducea ca un corolar cinismul lui Voltaire și sentimentalismul lui Rousseau. Anumite inconsecvențe găsim și la acesta. Scria umanitate cu literă mare și trecea pe lângă nenorocitul prietin proletar din drum lăsându-l în grija străinilor, preamărea căsătoria și trăia în concubinată, glorifica instinctele naturale ale iubirii părintești și și părăsi cei cinci copii înfundati în spelunca unui azil, aducând în perplexitate pe îngrijitori în stabilirea identității copiilor pustii. Așa era și sistemul lui filosofic, cu fulgerări de inteligență și izbucniri de admirație, și imediat poticniri comune. Tesa lui despre egalitatea valorii individuale în starea naturală a omului, care e la temelia contractului social, — nu o mai acceptează nici un bărbat de știință.

Apoteoza omenimei lui Rousseau n'a produs un respect nou pentru aceasta, nici n'a deschis calea unor noi studii despre om.

Preludiile revoluției franceze erau ideile și sentimentele produse de acești bărbați: distrugerea respectului față de rege și cler, și glorificarea valorii celor de jos. Revoluția franceză răstoarnă societatea, nimicește imperialismul și proclamă drepturile omului.

Intruchiparea revoluției a fost Napoleon, care n'a fost francez, ci italian corsican, dar un fet al revoluției prin excelență. Virtuțile lui, defectele geniului lui, in-

conștiente totdeauna în revoluție, urmăresc ținta distrugerii, au caracter negativ și nu se manifestează în senz pozitiv. Revoluția franceză e încoronarea voinței de sine a unei mari națiuni.

Legea care avea să înfrâneze și biserica să vegheze — s'au prăbușit complet, desnădăjduit și iremediabil. Cărmaciul unei corăbii e aruncat valurilor și pasagerii neexperți dețin conducerea, neavând nici o cunoștință de legile navigațiunii.

Așa apare revoluția franceză. Într-o zi mulțimea triumfală conduce pe regele cu alai în Paris și mâne îl pune pe eșafod.

Intronează cultul zeiții rațiunii, iar mâne mai marele preoților, Robespierre, își perde capul la ghilotină. Napoleon intrupează acest spirit de neînfrântă voință. Uneori sentimentele lui sânt cele mai nobile și îndată cele mai josnice, un erou și un brigant, un Marc Aureliu cu dicții de sfânt, și un Nero cu fapte demonice, iubitor de libertate și cel mai îndârjit Cezar. Sânt forțe externe și interne atotputernice, care opresc pe om dela comiteri de acte provocate de impulsul irezistibil al clipei ca: lege, opinie publică, conștiința, religie, — de nici una n'a ținut samă Napoleon, și asupra lui n'au avut nici o influință. De cum a plecat în campania din Egipt, el n'a mai cunoscut nici o lege, nici o autoritate, decât *voința sa*.

Intreagă viața sa și-a răs de opinia publică a Europei și a fost creatorul și stăpânul opiniei publice a Franței. Conștiință nu avea, religia nu era o putere, căreia să i se supună, ci o unealtă ca să târască pe alții sub ascultarea sa.

Vreme de 15 ani cât a stat la cârma Franței, Europa privea îngrozită un imperiu cu trupul încins în platoșe, stăpânit de o voință neînfrântă, de-asupra legilor existente, neinfluențat de opinia publică, nesupusă conștiinței, neînfrântă de religie. Toată lumea se cutremura ca în fața unui monstru teribil. Dar în Franța opera acel spirit distrugător având în fața sa fantoma imperialismului, pe care o atăcără în răstimpuri Luther, Copernicus, Bacon, Cromwell, Voltaire și Rousseau.

Duhul revoluționar francez aplică lovitura de grație imperialismului suportat de inchișiție în Spania, desființează proprietatea papală în Italia aplică mirul sfânt

principiului național, care triumfă în Germania unită, în Italia unită și se încoronează cu ultimele rezultate ale războiului mondial, când steagul nostru tricolor flutură pe zidurile Budapestei, ca un simbol că și cei mici au drept a umplea un rol necesar pentru progresul totalei omenimi, și jertfa și vrednicia prețuesc o unanimă recunoaștere justificată.

Cărmuirile constituționale datează în Europa dela revoluția franceză încoace și sânt feții ei. Poporul de rând e recunoscut, dreptul lui la viață, dreptul asupra producțiunii lui, averii lui, sufletului lui și cultivării lui. Muncă, cultură, individualitate morală, atașate pe lângă «om» prefac din stânca diformă sub dalta măiestrului sculptor al vremii și a progresului cea mai perfectă operă de artă. Muncind, în răbdare, se va întâlni de acum înainte și neamul nostru cu toate popoarele înaintate la desăvârșirea personalității tipului omenesc ideal, după care se va modela fiecare individ.

Avem mângăerea să găsim acel tip în cărțile evangheliei, în personalitatea lui Isus Hristos, în indicațiile conștiinței creștine, în filosofia idealistă, ear nu în rețelele anarhiștilor și a socialiștilor, în preceptele filosofilor materialști, în biserica de lene, de imoralitate și de glorie deșartă a lui Vaal, ci în altarele neprofanate ale lui Hristos, care spală, arde, vindecă și consfințește ce este trainic și sfânt în învelișul de sgură a țărânei pământești

Trandafir Scorobet.

Principele moștenitor român Carol a renunțat la tron. Biroul de presă vestește, că principele de coroană Carol a trimis Regelui Ferdinand o scrisoare prin care renunță la drepturile sale de moștenitor al tronului. Prințul se roagă să fie primit și mai departe în serviciul armatei. Moștenitor al tronului va fi acum principele *Nicolae*.

Reforma electorală și agrară. Cu prilejul zilei onomastice a Maiestății Sale Regelui Ferdinand, s'au semnat decretule-legi electorală și agrară, pentru Ardeal și Bucovina. Semnarea s'a făcut în palatul Sinaia, unde s'au prezentat toți miniștrii pentru a felicita pe suveran.

FOIȘOARA

Cântec nou

Mătasa codrului trăsare
De-un cântec nou, de-o doină nouă:
In strălucirea cea de rouă,
Izvor din lanțuri frânge'n două,

Din norii negri de furtună
Din vijelia ce sbucnise,
In ceasul, care se 'mplinise,
Din albe și 'ndrăznețe vise;

Din tinereța, ce-o ceruse
A țării sfântă palpitare,
Ca dragile-i mărgăritare,
Să mirue alte hotare.

Il cântă frați și sorioare,
Ce se iubiră de departe,
Un zimbet drag din el străbate
In locul lacrimii svântate.

Răsună dulce, și ne cheamă,
Că 'n unda sa mântuitoare,
Răsare-a crucii sfântă floare
Spre drumuri drepte călătoare.

Și doina cea de biruință
O cântă 'n lan de spice grele
Voinici cu piepturi de oșele,
Și glas de fete subțirele.

Pătrunde lin în zări pierdute,
In aurul curat al firii,
De pe cărările 'nfrățirii
Spre soarele dumnezeirii.

Elena din Ardeal.

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie —

de Dr. Ioan Mateiu.

(Urmare)

Și o dorință aprinsă ne scormonea atunci să părăsim vagoanele și îmbrățișându-ne frații să le dăm și noi mână de ajutor. Dar zilele aveau să ni se macine chinuite, departe prin stepele Rusiei, cu dorul jalnic după Ardealul nostru lăsat în suferință. Cine știe când va străluci și acolo lumina care plutește azi cu atâta înflăcărare peste câmpurile Basarabiei. Da! cine știe? Credința noastră e mare și ori cât de

grele ar fi ispitele și năcazurile ce ne așteaptă, noi nu ne îndoim în dreptatea vecinică, care trebuie să vie și pentru noi. Puterea ei ne mai îmbărbătează să trecem Nistrul cu nădejdea, că în curând vom vedea iarăși pământul iubit al Moidovei înviate.

In frământarea aceasta grea treceau ceasurile de drum, apăsătoare ca păcatul și lungi ca anii de suferință. Ce viață duceam noi în aceste vagoane! Grămădiți câte 25 la un loc împreună cu bagajele, stăteam toată ziua întinși pe cele două rânduri de scânduri așezate unele peste altele de-acurmezișul. Ele ne erau locul de mâncare și de dormit. Opt zile și opt nopți nu ne-am desbrăcat, rufele nu ni le-am schimbat, abia dacă mai apucam să ne spălăm obraji cu câte-un pumn de apă luată în grabă prin găurile rusești. Căci totdeauna trenul plecă pe neașteptate așa că, în multe rânduri pribegii rămăneau prin gări privind desnădăjduți spre vagoanele ce se pierdeau în zare.

Fără cărți și fără gazete la noi, simțiam cum ne cuprinde o toropeală de întunerice, care se întipărea pe fețele brăzdate ca o pedeapsă nesuferită.

(Va urma).

Citind ziare

Înțelepte vorbe se scriu în Slatul Țării:
Înălțimile prea mari ameteșc capetele slabe.
Bulgarii și-au închipuit în 1912 că sânt
japonezii Europei și prusienii Balcanilor. Câteva
luni mai târziu înregistrau tratatul dela București.
Să ne ferim deci de legănarea dulce a
zborului pe aripile unei fantazii prea aprinse.
Ispitelor imaginației să opunem neconținut
frâul unui bun simț robust.

Să nu ne închipuim că, dacă am luat Bu-
dapesta, toate capitalele sânt la discrețiunea no-
astră și că, dacă armata noastră a bătut pe un-
guri, e datoare de-acum să bată pe toată lumea.
Nu.

Dar nici în cealaltă extremă să nu cădem.
Nu e bine să fii Don Chijote, dar nici nu trebuie
să împingi modestia până acolo încât să ceri
scuze tâlharului, care ți-a sărit în spate, că nu
i-ai lăsat să te gătue.

Drumul cel mai bun este și aici cel dela
mijloc, acel care merge între ispitele imaginației
și scrupolele exagerate ale modestiei, călăuzin-
du-se numai de *realitate*.

Realitatea, eată ceeace nu trebuie să în-
cetăm de a repetă, ceeace trebuie să avem ne-
conținut în vedere.

Care este situația reală a țării după capitu-
larea Budapestei și dezarmarea Ungariei?

Cea dintâi urmare a capitulării Budapestei,
este că aliații au început să ne cunoască.

Până la ocuparea Budapestei puterile aliate
nu aveau idee exactă despre ceeace este și
despre ceeace poate România.

În concepția lor, România nu se deosebea
prea mult ca putere de Cehoslovacia și Polonia.
Ea ca însemnată, era socotită mai jos decât
Jugoslavia și chiar decât Ungaria.

Distrugerea în 10 zile a armatei ungare —
la două săptămâni după această armată inva-
dase victorioasă o treime din teritoriile Republicii
Cehoslovace, și în același timp în care în Jugo-
slavia se deslănțuise steagul revoluției și al anar-
hiei — a deschis în sfârșit ochii aliaților noștri.

Aliații știu acum cine sântem.

În jurul nostru nu avem prea mulți prie-
teni. Dar nici nu sânt dușmani cu forțe adevărate.
Dacă aruncăm o privire pe hartă, vom
vedea că dela Rin până la Ural, nu este decât
o singură țară cu ordine statornică și cu o
armată capabilă de luptă. Această țară, cu voia
Celui de sus, este România.

Dacă puteri mari, înseamnă numai țări în-
tinse pe două sau trei continente, România este
o foarte mică putere.

Dar, când această clasificare se face după
energia pe care un stat poate să o desfășoare,
atunci constatăm că în acest moment România
este aptă să desfășoare în afară o energie mai
mare decât a oricărei puteri europene continen-
tale, afară de Franța și Italia.

Nu este numai meritul nostru, ci și al îm-
prejurărilor care ni-au dat actuala situație pu-
nându-ne între țări cu vechi întocmiri prăbușite
și țări nouă nu încă încheiate.

Oricum, ne bucurăm acum de o situație
excepțională. Să ne dăm seamă de dansa și să
profităm așa cum se cuvine, ca omul care a
trecut prin multe și știe să prețuiască o clipă
de noroc, și nu ca feciorul de bani gata care
risipește în vânt comorile, umblând după satis-
facții goale și deșarte.

Să ne asigurăm, nu măguliri, nu recunoa-
șteri umflate și goale, ci foloase reale.

În primul rând să înlăturăm orice preten-
ție de tutelă străină în casă la noi.

O Ligă, fie ea și a tuturor națiunilor de
pe glob, care nu a fost în stare să ia de urechi
pe Bela Kuhn, și care i-a îngăduit să-și împli-
nească timp de 10 luni toate fantaziile, nu va
putea să ne impune nouă o tutelă, pe care nu
am meritat-o prin nimic.

În al doilea rând, să nu uităm că niciodată
nu poți obține pacea mai ușor, decât a doua-
zi după victorie. Să ne împăcăm cât mai repede
cu toți vecinii cari se vor arăta dispuși să în-
drume cu noi legături de vecinătate loială și sin-
ceră, oricum s'ar numi ei.

Să profităm de acest moment, să ne asi-
gurăm pacea ca astfel, rezolvind problemele in-
terne, să ne putem pregăti mai bine în vederea
eventualităților de mâine, care pot fi și mai grele
ca cele de azi. Să nu fim îndârjiți unde nu
trebuie, și moi acolo unde trebuie să fim îndârjiți.

Altă capitală?

Ministrul fără portofoliu, dl V. Goldiș, își
exprimase nu de mult părerea, că *Galații* ar
fi cea mai potrivită capitală a României în-
tregite.

Prim-ministrul, dl Ionel Brătianu, la ban-
chetul ce i se oferise la Brașov, a intervenit
într'un toast în favoarea *Brașovului*.

Despre o astfel de strămutare a capitalei,
confrății dela *Dacia* scriu următoarele:

Desigur că în momente când ne copleșesc
atâtea probleme urgente, o discuție pe tema
strămutării capitalei nu-i la locul ei, sau este o
simplă discuție de vacanță, când lipsesc subiec-
tele și evenimentele, — ceeace nu-i cazul în
vara lui 1919.

Dela început trebuie să fim bine stabiliți
asupra unui punct: strămutarea unei capitale
existente este legată de imense dificultăți teh-
nice și de numeroase piedeci în ordinea sen-
timentală și istorică. O capitală nu se poate
schimba numai din capriciu, mai mult ori mai
puțin politic, sau pur și simplu din dorința de
simetrie față cu noua configurație geografică
a țării.

A invocă pilda capitalei americane, Wa-
shington, oraș liniștit și ferit de zarva marilor
centre și de influența pe care mulțimea ace-
stora o poate exercita asupra conducătorilor,
ni se pare și nepotrivit, și antidemocratic. Se
scapă în primul rând din vedere, că noi nu
sântem Anglo-Saxoni și, prin urmare, pilda este
nefericit aleasă. Cât privește influența mulțimilor,
lesne impresionabile, asupra oamenilor de gu-
vern cari au nevoie de calm și liniște deplină
în acțiunea lor conducătoare, sântem inclinați a
crede tocmai contrarul. Guvernării au tot in-
teresul să trăiască chiar în mijlocul mulțimii,
cât mai apropiați de ea, pentru ca s'o poată
conduce cu adevărat în unele împrejurări excep-
ționale, pentru ca să se conducă ei înșiși tot-
deauna după ceeace numim astăzi opinie
publică.

Un exemplu foarte apropiat de tempera-
mentul nostru este destul de elocvent în sensul
contrar: *Parisul*. Capitala republicii a fost, poate,
unul din cele mai însemnate elemente care au
determinat victoria. Sufletul marelui oraș a gal-
vanizat toată națiunea franceză în momentele
cele mai critice, iar Parizienii risipiți prin dife-
ritele unități ale armatei au fost elementul cel
mai de seamă pentru ridicarea și întreținerea
moralului ostășesc. Și rolul Parisului în viața
Franței a fost covârșitor totdeauna, nu numai
în vremurile de război.

Poate că bucureștenii noștri nu vor fi fost
în război la înălțimea parisienilor și-i sigur că
Bucureștii nu vor putea jucă niciodată'n lume
rolul Parisului, — dar nu-i mai puțin adevărat
că marile capitale contribuiesc într-o foarte largă
măsură la progresul ideilor și la grabnica lor
înfăptuire. Marile aglomerațiuni, când adăpostesc
și sediul guvernului, sânt totdeauna laboratorii
de gândire și de acțiune mult mai active, decât
atunci când sânt simple aglomerațiuni co-
merciale.

Sub acest raport, Bucureștii au un mare
rol de îndeplinit în România, și ar fi păcat să
sustragem orașul misiunii sale de capitală a ro-
mânismului tocmai în clipa, când e pe punctul
să și-o îndeplinească efectiv.

Știrile zilei

*În urma sfintei sărbători de Joi, Adormirea
Născătoarei de Dumnezeu, numărul proxim al
ziarului nostru apare Vineri după amiază.*

Doxologie. Duminecă în 11/24 August
a. c. fiind aniversarea onomasticeii Maie-
stății Sale regelui *Ferdinand*, prima ani-
versare în România Mare, în întreagă ar-
hidieceza noastră s'a dispus serbarea ace-
stei zile însemnate în viața neamului
nostru.

În biserica catedrală s'a serbat sfânta
liturgie în sobor, prin asesorii consistoriali
Matei Voileanu, Lazar Triteanu și Dr.
George Proca, asistați de diaconii Dr.
Octavian Costea și Dr. Gheorghe Comșa.
După terminarea sfintei liturgii s'a făcut

ceremonialul rugăciunii de mulțumită cu
rugăciunea în genunchi după tipicul bise-
ricii, cu care ocaziune asesorul consistorial
Nicolae Ivan prin o frumoasă cuvântare
ocasională a scos la iveală importanța
zilei și rolul conducător al Maiestății Sale
Regelui în luptele pentru realizarea idea-
lului nostru național și al unirei tuturor
românilor.

La aceste serbări, de adevărată înălțare
sufletească, au luat parte întreagă oficiali-
tatea din Sibiu, comanda militară în frunte
cu generalii, Consiliul Dirigent Român, cu
toate resorturile, numărös public ales.

Cât de adânc este înrădăcinată în
conștiința poporului nostru alipirea de
dinastie și recunoștința față cu Maiestatea
Sa Regele nostru, și față cu armata
vitează, a dovedit-o și manifestarea publică
în biserică și în orașul întreg.

Evenimente din Budapesta. Se comunică din
Budapesta că arhiducele Iosif a informat oficial
generalii aliați despre constituirea guvernului
său și de intențiunea de a începe alegerile ge-
nerale, pe baza sufragiului universal, imediat ce
se va convoca Adunarea Națională. Generalii a-
liați s'au mărginit să ia act de aceste declarați-
uni pe care le vor supune conferenței.

Se mai anunță din Budapesta că o parte
din trupele române a părăsit (?) orașul.

Rechiziții în Ungaria. Scrie *Viitorul*: «Rech-
izițiile de vite, de alimente și de mașini agricole
ce se fac în Ungaria, nu sânt decât o justă re-
parațiune pentru tot ceeace armatele ocupante au
furat din România. Afară de aceasta, s'a decis
ca primele transporturi din aceste materiale care
vor ajunge în România, să se dea familiilor celor
morți pe front și acelora cari fiind sub arme, mo-
bilizați pe frontul Tisei, nu au putut să-și mun-
cească pământurile. Familiilor acestor ostași li
se vor da alimente care să le ajungă până la
viitoarea recoltă».

Ziarul *«Le Temps»* apără punctul de ve-
dere românesc în chestia rechizițiilor și blocării
Budapestei, și zice:

Câmpiile Ungariei sânt pline de vite furate.
Căile ferate maghiare sânt bogate în material
furat și el. Ziarul adaogă, că bogăția recoltei de
cereale din Ungaria va îndestula toate necesită-
țile, numai ordinea internă să fie restabilită.

Dela Cluj. A sosit Duminecă la Cluj pro-
fesorul bacteriolog, dl Dr. Victor Babeș, stabi-
lindu-se acolo ca profesor universitar. Colegii
săi și studenții i-au făcut o călduroasă primire.

Aviz. Terminul pentru prezentarea la stam-
pilare supletorie a biletelor de coroane emise
de Banca austro-ungară se încheie în 28 Au-
gust 1919. Locurile de colectare a acestor bilete,
și anume băncile din sediile unde au funcționat
comisiile de stampilare, sânt îndatorate a pre-
zenta sumele adunate la locul central de stam-
pilare supletorie în Sibiu (localul societății de
asigurare «România») cel mult până inclusive la
1 Septembrie 1919. Bancnotele prezentate după
acest termen nu se vor mai admite la stampilare.
— Resortul Finanțelor: Dr. A. Vlad.

Cazuri de moarte. Din Roma se vestește
moartea renumitului compozitor *Leoncavallo*,
autorul operei *Bohème*. A trăit 61 de ani.

În Paris a răposat fostul ministru de ex-
terne rusesc *Izvolski*, reprezentant al Rusiei la
Paris.

Exploatarea pădurilor. Conferența dela Bra-
șov, în chestiunea înființării unei întreprinderi în
scopul exploatării pădurilor și prelucrării lemnu-
lui, s'a ținut la 17 l. c., participând reprezentanți
ai diferitelor instituții financiare, comerciale și
industriale. Conferența a fost condusă de dl Dr.
C. Missits, care a arătat scopul întreprinderii
proiectate și avantajile ce le oferă în scopul
regulării comerțului cu lemne. La propunerea
dlui Dr. I. Mețianu, conferența a ales o comi-
siune de 12 membri, care să ia contact cu fun-
datorii proiectatei întreprinderi pentru pregătirea
lucrărilor împreunate cu înființarea societății.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Oraşului. Piaţa Hermann.
Directoară: D-na M. Scholtess.

Miercuri şi Joi: *Noaptea Sfântului Bartolomei*; de Sardou, mare film colorat în 8 acte.
Începutul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis
Directoară: Dna Emil Toth.

Marti şi Miercuri: Cel mai nou film cu *Henny Porten*.
Începutul la ora: 9 seara.

Ad. Nr. 226/1919.

(236) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-a vacant de învăţător dela şcoala noastră confesională, din parohia Ormindea, tractul Zarand, se publică concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul prescris de lege, cu toate adăsurile sistemizate, plătit 500 coroane dela parohie, iar restul dela stat.

Cuarta în natură şi relut de grădină.

Cel ales e dator ca în Dumineci şi în sărbători să ducă elevii la biserică şi să cânte cu ei liturgia, asemenea are datorinţa de a prevedea şi şcoala de repetiţie.

Doritorii de a ocupa acest post, să-şi înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute de lege subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta şi în parohie spre a-i cunoaşte şi poporul.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zarandului.
Brad, la 9 August 1919.

Pompiliu Piso
adm. protopresb.

Nr. (237) 1—3

Concurs repetiit

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român» pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a III-a Almaşul mic cu filia Archia.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotaţiunei dela stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute sânt a se înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar concurenţii cu observarea prescrişilor Regulamentului pentru parohii, se pot înfăţişa înaintea alegătorilor spre a cânta, respective a oficia, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 14/27 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteratului Deva în înţelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 230/1919.

(218) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, în parohia de clasa II. *Chezd-Mărtănuş* cu filia *Oşdula*, în protopresbiteratul Treiscaunelor, se publică concurs cu 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. Din venitele altarului $\frac{1}{2}$ compete cântăreţului.

Cererile de concurs, instruite conform regulamentelor în vigoare, să se adreseze oficiului protopresbiterial în Breţcu (Bereczk).

Concurenţii cu pealabila încuviinţare a protopresbiterului să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoarea în biserică din materă spre a cânta, predica eventual a celebra.

Oficiul protopresbiterial ortodox al Treiscaunelor în înţelegere cu comitetul parohial.

Breţcu, la 15 Iunie 1919.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 296/1919.

(244) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea de învăţător la şcoala confesională gr.-or. din *Ocna-superoară*, protopresbiteratul Sibiului se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

1. Salarul legal, anume: Dela comuna biserică cor. 600, restul pe baza anilor de serviciu ai învăţătorului ales, precum şi celelalte competenţe se vor cere dela stat.

2. Relut de cuartir.

3. Relut de grădină dela comuna biserică.

4. Lemne în natură, dela comuna politică.

Dela învăţător, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele şi de repetiţie, se cere să conducă corul bisericesc în Dumineci şi sărbători în biserică.

Concurenţii sânt îndatoraţi a se prezenta în comună pentru a se face cunoscuţi poporului.

Cererile de concurs provăzute cu toate documentele prescise se vor înainta oficiului protopresbiterial gr.-or. în Sibiu în termenul deschis.

Ocna-superoară, 20 Iulie 1919.

Alexandru Vidrighinescu
paroh-preşedinte.

Patriciu Curea
paroh-notar.

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 327/1919.

(212) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh *Atanasie Hopârtean* din parohia de clasa II-a *Feldioara-seciiască*, (Răboieni) se publică concurs cu termen de 30 zile în «Tel. Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt jumătate din toate venitele fasonate la coala B. pentru congruă; locuinţă în casa parohială provăzută cu supraedificatele corăspunzătoare, cum şi alte venit ce va ceda parohul de bună voie.

Concurenţii să-şi aştearnă petiţiile instruite în ordine în termenul indicat la oficiul protopresbiterial subsemnat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare pe lângă încuviinţarea protopresbiterului — la biserică — spre a cânta, celebra, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Turda, la 30 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiterial în înţelegere cu comitetul parohial.

Iovian Murăşanu
protopop.

Nr. 309/1919.

(233) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învăţător la şcoala confesională gr.-or. română din *Ocna-inferioară*, protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Salar legal după anii de serviciu ai celui ales; la acesta comuna biserică contribuie anual cu cor. 600 solvibile în rate lunare anticipative, restul se va completa cu ajutor de stat.

Relut de grădină cor. 20 dela comuna biserică.

Relut de cuartir dela stat.

Învăţătorul ales, pe lângă prevederea instrucţiei în şcoală, este îndatorat a conduce elevii în Dumineci şi sărbători la biserică şi a cânta cu ei sfânta liturghie.

Ocna-inferioară, 21 Iulie 1919.

Isaia Popa
par. preşed.

Văzut.

Sibiu, 5 August 1919.

Pentru oficiul protopresbiterial:

Nicolae Ivan
asesor consistorial.

(228) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învăţător dela şcoala noastră confesională din parohia *Crăciunesti*, tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul prescris de lege, cu toate adăsurile sistemizate plătit 400 cor., dela parohie, iar restul dela stat.

Cvartir în natură.

Cel ales e dator ca în Dumineci şi în sărbători să ducă elevii la biserică şi să cânte cu ei liturgia, deasemenea are datorinţa a prevedea şi şcoala de repetiţie.

Doritorii a ocupa acest post să-şi înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute de lege subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta şi în persoană la parohie spre ai cunoaşte şi poporul.

Brad, la 9 August 1919.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Zarandului.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 766/1919

(230) 2—3

Concurs

Pentru întregirea alor două posturi de învăţători la şcoala elementară comunală gr.-ort. română din *Jina* se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt:

I. Pentru un învăţător:

a) Din fondul şcolastic grăniţaresc al fostului regiment român I, de graniţă 400 Cor.
b) Din alodiul comunal 400 Cor.
c) Eară restul întregirea legală dela stat.

II. Pentru celălalt învăţător:

a) Din fondul şcolar comunal 300 Cor.
b) Eară restul întregirea legală dela stat.
Ambii învăţători mai beneficiază încă fiecare de relutul legal de cuartir, apoi câte 48 Cor. relut de lemne şi 20 Cor. competenţă de grădină.

Ambii învăţători aleşi se îndatorează a instrui cântările bisericeşti şi naţionale, — a conduce elevii şi elevele la biserică în toate Duminecile şi praznicele de peste an şi a cânta cu ei la sf. liturgie; — apoi a înfiinţa un cor cu elevii adulţi.

Concurenţii au să-şi înainteze petiţiunile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul scaun şcolar comunal din *Jina*, u. p. Poiana, judeţul Sibiu şi înainte de alegere a se prezenta în biserică, spre a-şi arăta dexteritatea în cântări.

Jina, în 30 Iunie (13 Iulie) 1919.

Scaunul şcolar comunal:

Preşedintele: Secretariul:
D. Pamfiloiu m. p., **Ioan Sava m. p.,**
paroh. inv. director.

Văzut.

Sibiu, 16 August 1919.

Candid Popa
subvizor şcolar.

Nr. 104/1919.

(209) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a *Ciumărna*, din protopresbiteratul Unguraş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cei ce reflectează la acest post, sânt poţiţi a-şi înainta rugărilor de concurs împreună cu documentele cerute în termenul deschis subscrisului, iar concurenţii pe lângă observarea celor prescise în §-ul 33 al Regulamentului pentru parohii să vor înfăţişa înaintea alegătorilor pentru a cânta resp. a oficia şi a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Unguraş la 26 Iunie (9 Iulie) 1919.

În înţelegere cu comitetul parohial din *Ciumărna*.

Ioil Ghiuriţan
adm. ppopesc.